

Det svåra med att tala om en enkel Gud

Recensionsartikel om *The God of the Bible and the God of the Philosophers*

Stefan Lindholm

Redaktör för *Theofilos*

Stefan.co.lindholm@gmail.com

Eleonore Stump är en av de mest framträdande av dagens religionsfilosofer. Hennes ständige dialogpartner är Thomas av Aquino.¹ I stort sett alla hennes många och konstruktiva bidrag till samtidens filosofiska och teologiska ämnen hämtar direkt inspiration från Thomas. Det var naturligt att hon skulle få ge den prestige-fyllda Aquinas-föreläsningen vid Marquette University. I år var det dags och den har kommit ut i bokform under titeln *The God of the Bible and the God of the Philosophers*. Här bygger hon vidare från många av sina tidigare arbeten inom t.ex. metafysik, fri vilja och lidandets problem. Frågan om bibelns och filosofernas Gud är densamma är åtminstone lika gammal som kristendomen. Många olika svar och lösningar har presenterats och det kan tyckas övermäktigt att försöka säga något nytt i denna fråga. Merparten av de moderna teologerna tenderar att argumentera för att bibelns Gud inte är densamma som filosofernas Gud. Det brukar framhållas att Abrahams, Isaks och Jesu Gud inte är densamme som ”filosofernas Gud” eller den klassiska teismens Gud. Den klassiska teismen omfattas av de stora kristna tänkarna som Augustinus, Anselm och Thomas av Aquino men också av de muslimska och judiska traditionerna av sådana som Averroes eller

Maimonides. Gud i dessa traditioner beskrivs som allsmäktig, allvetande, evig, oföränderlig, okroppslig och odelbar (enkel) – till synes raka motsatsen till bibelns ”dynamiska” och föränderliga Gud som talar med oss personligen och svarar på våra böner.²

Stump menar att denna motsättning är en chimär. Den klassiska teismens Gud är bibelns Gud. Hon noterar att Bibelns Gud är en Gud som relaterar till människor och människor kan relatera till Gud därför att de är honom lika, något som klassiska teister alltid gjort. Gud beskrivs som personlig med antropomorfa termer eller ”generally very human”, som Stump säger (s. 14). I bibeln läser vi om att människor talar med Gud, Gud svarar på människors böner och till synes ändrar han sig som en respons på Jonas ilska mot Guds avsikt att förstöra Nineve. På samma sätt i Nya testamentet: Genom Jesus presenteras Gud i ännu mer mänskliga termer än i Gamla testamentet. Stump argumenterar att Thomas, hennes dialogpartner i boken, inte ser någon motsättning här. Hon noterar t.ex. hur mänsklig Kristus framställs i hans Johanneskommentar³ och hur central inkarnationen av Sonen är för att man skall kunna ha personlig kunskap om Gud Fadern – och inte bara propositionell eller ”det”-kunskap

om Gud. Detta kan tyckas rimma illa med Thomas skolastiska teologi som ofta tycks sakna detta personliga perspektiv.

Istället för att försöka lösa alla problem som har genererats i diskussionen om filosofins och bibelns Gud fokuserar Stump klokt nog på tre centrala attribut, gudomlig oföränderlighet, evighet och enkelhet. Dessa tre utgör troligen de djupast grävda stridslinjerna. Jag kommer inte att diskutera alla tre utan helt enkelt diskutera Guds enkelhet (*simplicitas dei*).⁴ Det är svårt nog. Det är det mest debatterade av de tre attributen. Med denna ingång i Stumps bok kommer jag inte att recensera den i sin helhet eller varje enskildhet men jag kommer, förhoppningsvis, att beröra dess mest angelägna ärende.⁵ Jag börjar med att teckna en bakgrund till hur jag uppfattar några av huvudfrågorna i den moderna debatten om Guds enkelhet.

Guds enkelhet och skapelsens sammansatthet

De senaste årtiondena har en diskussion uppstått i religionsfilosofiska anglo-amerikanska kretsar om Gudsbegreppet och skapelsen. Flera, efter att Brian Davies introducerade distinktionen i den moderna debatten, började tala om skillnaden mellan klassisk teism (*classical theism*) och teistisk personalism (*theistic personalism*).⁶ Den senare positionen sägs ha anammats av flera moderna anglo-amerikanska analytiska religionsfilosofer som Alvin Plantinga, Richard Swinburne och William Lane Craig. En typisk karaktärisering av teistisk personalism lyder:

Theistic personalist agree that God is the Creator. They believe that God causes things to exist. But they also tend to regard God as standing to the created order as an *onlooker* who is able to step in and modify how things are.⁷

Davies hävdar att denna syn leder till att Gud framställs som ett ting bland andra i världen, inte som absolut skapare av världen – trots att teistiska personalister givetvis hävdar det. Den klassiska teismen hävdar att Gud skapade världen och att Gud inte är beroende av världen för något. Tvärtom, har världen sin existens från Gud så Gud kan inte bli en ”onlooker”. En grundläggande idé här är, alltså, att världen skapades ur intet (*ex nihilo*).⁸ (Hade Gud t.ex. använt något ur-stoff eller en evigt existerande form så skulle Gud inte varit absolut skapare i förhållande till allting annat.) Den radikala skapelsefrågan lyder därför inte ”Varför denna värld istället för en annan möjlig värld?” utan ”Varför något istället för inget?”

Många av de samtida s.k. klassiska teisterna hävdar att Guds roll som absolut skapare uppehålls genom läran om Guds enkelhet. Denna lära har en korresponderande universell princip om att allt skapat i någon mån är sammansatt. Exakt hur enkelhet och sammansatthet skall förstås har debatterats flitigt men det är klart att oavsett hur man förstår begreppsparet är skillnaden mellan sammansatthet och enkelhet liktydigt med skillnaden mellan skapat och oskapat. I den thomistiska traditionen, som både tidigare nämnde Davies och Stump ingår, har det hävdats att allt skapat är sammansatt av essens och existens och att det råder en s.k. reell distinktion mellan dem. Med denna distinktion framhävs det grundläggande villkoret att allt skapat är kontingent (d.v.s. allt som faktiskt existerar skulle också ha kunna icke existera). Det bygger på den till synes ofrånkomliga insikten att allt skapat är föränderligt och därmed *kan* upphöra att existera. Gud, däremot, är enkel, eftersom det inte finns någon reell distinktion mellan Guds

essens och existens, och kan därmed inte upphöra att existera. Vad Gud är och att Gud är går inte att skilja åt i verkligheten (bara genom en förnuftsmässig distinktion). Men vad Sokrates är och att Sokrates existerar går att skilja på (både) i verkligheten (och intellektet). Det är ju inte samma sak för Sokrates att vara människa (essens) och för Sokrates att existera. Därför skulle Sokrates som människa kunna sluta att existera eller, alternativt, inte ha existerat alls. Det är denna distinktion som gör Sokrates och andra skapade ting av en annan ordning än Gud. Och eftersom Gud inte är sammansatt är Gud heller inte ett ting bland andra i världsordningen utan den som skapar och uppehåller alla ting i världsordningen.

Denna typ av argumentation har inte stått oemotsagd. Startskottet på den moderna diskussion kan härledas till ingen mindre än Alvin Plantinga och hans Aquinas-föreläsning, 1982 (som kom ut under titeln, *Does God Have a Nature?*⁹) där han attackerade Guds enkelhet och argumenterade bland annat att läran inte är kompatibel med bibelns personliga porträtt av Gud. Han hävdade att om Gud är identisk med sina egenskaper (d.v.s. om Guds essens är lika med Guds existens), så kan vi inte säga något meningsfullt om Gud – vår normala språkliga subjekt-predikatstruktur skulle inte gälla för tal om Gud – eller så måste vi säga att Gud *är* en egenskap. Men ingen egenskap kan ha skapat världen för bara en person med vilja, intellekt och avsikt handla. Basta! Diskussionen gick sedan vidare och flera försvar av såväl Plantingas och (mer eller mindre intressanta) varianter av Guds enkelhet såg dagens ljus för första gången på länge – eller någonsin. I dag är synsättet och kritiken känd för den som orienterat sig i den analytiska reli-

gionsfilosofiska litteraturen.¹⁰

Här finns många förutsättningar som lurar bakom de båda positionerna. En är att Davies *et alios* misstänker att de flesta moderna religionsfilosoferna har druckit sig redlösa på Gottlob Freges och Bertrand Russells logiska hembryggd. Den analytiska filosofin ger till synes skarpa verktyg för analys men det för med sig en hel del förutsättningar som gör det svårt att förstå förmoderna teologers tankar. Här måste jag nämna att det finns gott om thomister som lärt sig att hantera dessa verktyg, de s.k. ”analytiska thomisterna” som inkluderar förutom Eleonore Stump t.ex. John Haldane och David Oderberg men också till en betydande del Brian Davies. Så skiljelinjerna är inte alltid solklara. Det finns dock några viktiga filosofiska förutsättningar som jag skulle vilja försöka lyfta fram. De (oftast) analytiskt sinnade teistiska personalisterna kan sägas ställa upp på en metafysik som innehåller (bland andra) följande punkter:

1. Alla ting, Gud inkluderat, är objekt som har en essens.
2. En essens är de nödvändiga egenskaper som ett objekt måste ha för att vara av ett visst slag.
3. Nödvändiga egenskaper är de egenskaper som ting har i alla möjliga världar, den aktuella inkluderad.
4. Alla objekt, Gud inkluderat, har också tillfälliga egenskaper: egenskaper som de inte måste ha i varje möjlig värld, den aktuella inkluderad.
5. En egenskap är ett abstrakt, existerande ting, som kan ”instansieras” eller ”exemplifieras” i världar.

Det bör här snabbt tilläggas, att inte alla teistiska personalister menar att egenskaper är självexisterande abstrakta entiteter

(William Lane Craig).¹¹ Därför skulle några ha problem med punkt 5 (med implikationer). Men detta åsido: några kritiska slutsatser gällande 1-5:

6. Det följer från 1-3 att alla ting, Gud inkluderat, är sammansatta av nödvändiga (essentiella) och tillfälliga egenskaper.
7. Det följer från 4 att Gud har tillfälliga egenskaper
8. Det följer från 5 att egenskaper föregår essenser och ting.
9. Från 6-7 kan man argumentera att egenskaper antingen:
 - a. "föregår" Guds existens
 - b. existerar "jämsides" med Gud
 - c. "i" Gud.

De klassiska teisterna i den thomistiska skolan skulle ha en hel del att säga om punkterna ovan. De skulle *mutatis mutandis* hålla med om att alla ting har en essens, även Gud (1). Men de skulle ha problem med punkt 2. De skulle säga att en essens inte är helt liktydigt med de nödvändiga egenskaper som ett ting har utan den *realdefinition* som ett ting har i kraft av att vara en medlem i ett genus och ett species. (En människa definieras som ett rationellt djur. 'Människa' är medlem i genuset 'djur' och har en specifik skillnad i det att hon är 'rationell'.) Dessa egenskaper är i sträng mening nödvändiga för att något skall vara en människa. Men det betyder inte att alla nödvändiga egenskaper är essentiella egenskaper, t.ex. är inte egenskapen att vara självidentisk en essentiell eller definierande egenskap även om den, *arguendo*, är nödvändig för alla ting. Vad gäller punkt 3 så ställer inte thomister upp på att nödvändighet definieras bäst utifrån existens i alla möjliga världar. Men jag lämnar den

diskussionen eftersom den ter sig som ett rabbithole.

Även om vi inte vill hänga upp oss på skillnaden i hur essentiella egenskaper förstås finns det ytterligare en djupgående skillnad. Thomister menar, precis som teistiska personalister (av alla slag), att allt skapat har tillfälliga egenskaper eftersom de är sammansatta av essens och egenskap eller accidenser som de kallas med teknisk terminologi. Men enligt thomisterna och i stort sett alla klassiska teister av olika skolor – Augustinianer, Platonister, Lutheraner, Nominalister etc. – har Gud inte denna typ av sammansatthet. Därmed har Gud inga tillfälliga egenskaper (vilket innebär ett förkastande av punkt 4 och 7 ovan). Men detta ter sig absurt för den personliga teisten. När Gud talat till Mose så tillskriver vi Gud den tillfälliga¹² egenskapen *talat till Mose*. Ty om Gud inte har denna egenskap tillfälligt, är det svårt att se hur Gud kan vara personlig.

Thomisterna har en lösning till hands. Gud är relaterad till skapelsen men inte på samma sätt som skapade ting är relaterade till varandra.¹³ Gud relaterar Skapare och Uppehållare. Men det betyder, menar thomisterna, att det är skapelsen som är verkligt eller reellt relaterad till Gud och inte Gud.¹⁴ För att stå i en relation Skapare-skapelse är att ha en tillfällig egenskap av något slag (d.v.s. det är en tillfällig relation om vi antar att Gud inte måste skapa eller att skapelsen alltid funnits) och vara kausalt påverkad. Men Gud har inga tillfälliga egenskaper och kan inte påverkas kausalt av världen som absolut skapare hävdar den klassiska teisten. Därför har Gud inte en reell relation till skapelsen så som skapelsen har till Gud.¹⁵

Säga vad man vill om dessa skolastiska spetsfundigheter. Det jag vill påpeka här

är att för thomisten uppstår inte någon av de kritiska punkterna 6-9. För Gud är absolut skapare av allt, och därför finns det inga egenskaper som kan existera före eller jämsides med Gud. Möjligtvis kan vissa thomister anta att egenskaper existerar ”i” Gud som idéer (en idé som f.ö. Plantinga också köper såvitt jag förstår) – men inte utan kvalifikationer.

Den här typen av djupgående skillnader bidrar inte till den ömsesidiga förståelsen mellan de klassiska och personalistiska teisterna. Skillnaderna i filosofiska förutsättningar är så pass stora att de ofta talar förbi varandra.¹⁶ Inte minst när en teistisk personalist som Plantinga läser förmoderna teologer som Augustinus eller Thomas. Trots det kan teistiska personalister ha rätt i sak, deras filosofiska ståndpunkt kan ju vara giltig. Så i bästa fall har de ett skarpt analys-verktyg i kritiken av Guds enkelhet. Men även om deras ståndpunkt är giltig skulle det också kunna vara fallet att de blir anakronistiska och historisk okänsliga i sin läsning av klassiska teologer. Och i värsta fall (om de har fel i sin syn) kommer de inte bara ha fel på historisk-exegetiska grunder utan på begreppsliga och teologiska grunder också.¹⁷ Hur reder man ut en sådan tunna full med ”red herrings”?

Stumps *via media*

Stump föreslår en lösning som tar sitt avstamp i ytterligare en distinktion som finns hos Thomas. Vem sade att skolastiken var död? Davies och andra thomister tar här spjärn emot en (utifrån ett personalistiskt perspektiv obskyr) idé, nämligen den att Gud är sitt eget vara, *esse ipsum*. Detta är inget annat än ett uttryck för Guds enkelhet. Alla skapade ting är konkreta eller partikulära ting, på latin ett *id quod est*, och får sitt vara eller, som det ibland uttrycks, deltar i Guds *esse*. Ty

eftersom Gud är inte skapad eller en partikulär, ett *id quod est*, så deltar inte Gud i något annat, får inte sitt *esse* från något eller någon annan. Därför måste Gud vara sitt eget *esse*.¹⁸

Nu är det så att varken den klassiska teismen eller thomismen är stöpta i en monolitisk form. Stumps bok är ett utmärkt exempel på att thomismen inte bara är en historisk företeelse utan att den kan fungera kreativt i dagens debatt. Stump intar något som jag uppfattar som en *via media* – mellan thomistisk klassisk teism och personalistisk teism. Brian Davies, menar Stump, går för långt i sin tolkning men hon håller heller inte med Plantinga *et alios*. Hjärtat i problemet för Stump är huruvida Gud kan sägas vara ett ting i världen och såldes kan tillskrivas egenskaper *trots* att Gud är identisk med sina egenskaper. Stump tar fram några ställen hos Thomas som förefaller säga både-och (främst ss. 85-91). Thomas säger uttryckligen att i enkla ting är *esse* och *id quod est* identiska. (Och det kan bara finnas ett sådant ting och det är Gud.) Med detta menas det att den reella distinktion mellan *essens* och *existens* eller *accidenser* som finns i skapade ting inte finns i Gud. Men det betyder, menar Stump, att Gud är *både esse och id quod est*, både *essens* och *existens*. Så att säga att Gud inte är ett partikulärt ting, ett *id quod est*, är inte i linje med vad Thomas säger om saken.

Därför, menar Stump, kan vi till viss del hålla med Plantinga om att ingen abstrakt egenskap kan skapa världen. Men en enkel Gud är ingen abstrakt egenskap, eller bara *esse*, utan också en individ eller partikulär. Så, *contra* Plantinga, hävdar hon att ingen tillfällig egenskap (*att skapa världen*) läggs till Guds *esse* vid skapelsen eller någon annan handling in i världsordningen. Guds *esse* är komplett

och kan inte "maximeras" genom Guds handlingar eller någon händelse eller handling i skapelsen (s. 91). Hon tillägger:

This is not because *esse* is an inert individual like *redness*, which is the same in all possible worlds. Rather, because this *esse* is subsistent, because it is also an *id quod est*, it is more active than anything composite is, and it has more power to do otherwise than any composite entity does. (s. 91)

Slutsatsen är en Gud som är en absolut skapare, och (som hon visar tidigare) är helt fri i sitt val att skapa; Gud beror inte på något utanför sig själv för sina handlingar.

Att det är svårt att tala om Gud är inget nytt, det är ett problem som alla teologer tampats med genom historien. Den klassiska thomistiska lösningen ligger i att tala analogt om Gud med medvetenheten om att Gud inte kan gripas av det mänskliga intellektet eller språket. Vi måste tala om Gud både som vara och som individ och den dubbelheten har vi inte när vi talar om skapade ting. (Vi talar inte om Sokrates som individ och som mänsklighet på samma gång för vi kan inte säga att Sokrates är mänskligheten och vi kan inte säga att mänskligheten är en individ som kallas Sokrates. Men med Gud är allt annorlunda.) Stump förklarar denna både-och-position med en liknelse från kvantfysiken (s. 90).¹⁹ Ljus kan uppfattas som vågor och som partiklar och vi kan inte bestämma vilken förklaring som är bäst. Vi behöver båda för detta extrema fenomen. På ett liknande sätt är det med Gud, vad Gud är och att Gud är, går inte att skilja eftersom vi har att göra med det mest extrema av alla fenomen i tillvaron.

Hon har fler konstruktiva argument i dialogen med personalistiska teister. För en kritik skulle vara att även om Gud är både *esse* och *id quod est* så är Gud i bibeln och den kristna traditionen treenig, en enhet bestående av tre personer. Den Gud som Stump så långt beskrivit kan på sin höjd vara *en* person. Men detta verkar inte bekymra henne för hon har ett kristologiskt och ett pneumatologiskt argument om hur den klassiska teismens Gud utifrån Thomas relaterar personligt till sin skapelse och människor. Dessa är värda att diskutera på egen hand men tillsammans med hennes argument för att Gud är *esse* och *id quod est* har hon ett presenterat ett kumulativt försvar för den klassiska teismens "personliga" och kanske bortglömda sida.

Jag har ännu inte tagit mig tid att gå tillbaka till de relevanta texterna hon anför hos Thomas för att avgöra om hennes tolkning är legitim. Vid första anblicken är den rimlig men jag får ibland känslan att hennes läsning av Thomas tenderar att lida under för mycket tro att begrepp som hon finner i samtiden finns hos Thomas också. Då blir läsningen av Thomas en läsning "med" och inte bara en läsning "från" texterna. Denna metod är berömvärd men håller inte alltid måttet på "rent" exegetiska grunder. Är emellertid hennes tolkning legitim har hon på ett elegant sätt talat till analytiska personalistiska filosofer på analytiska personalistiska filosofers vis. Det skulle vara mycket intressant att få William Lane Craig, Brian Davies och Eleonore Stump att sitta ner vid samma bord och diskutera saken. Kanske är det så att skillnaden mellan teistisk och personalistisk teism inte är så stor som man kan tro?

Noter

1. Aquinas (London and New York: Routledge, 2003).
2. Stump nämner t.ex. öppen teismen (open theism) som en modern utmaning till den klassiska teismen. I denna form av teism beskrivs Gud inte som allvetande, hans kunskap om framtida händelser är ”öppen” vilket gör att han ”på riktigt” kan svara på människors handlingar och böner.
3. Finns numera i svensk översättning, *Kommentar till Johannes-prologen* (Svenska katolska akademien, 2015).
4. *Locus classicus* hos Thomas är *Summa Theologiae*, I, q. 3.
5. Man kan lyssna på en kortversion av hennes bok på: <https://www.youtube.com/watch?v=9dysQxxRpLc>.
6. En del diskussion förs på nätet: <http://edwardfeser.blogspot.se/2013/04/craig-on-theistic-personalism.html>, <https://www.youtube.com/watch?v=ZJv40SOaNzA>, <https://www.youtube.com/watch?v=ve1s4amWCg4>, <https://www.youtube.com/watch?v=xU2WLZ9mO8o>,
7. Brian Davies, *An Introduction to the Philosophy of Religion* (3:e utgåvan), 11. Min emfas. (Men enligt Wikipedia var det 1942 som termen introducerades https://en.wikipedia.org/wiki/Theistic_Personalism mer generellt.) Andra teologer och filosofer som anammat samma distinktion är namnkunniga personer som Robert Shokolowski, David Burrell, Cathrine Tanner och Herbert McCabe, David Bentley Hart och Edward Feser.
8. Det skulle kunna invändas att en verkligt absolut skapare snarare är den som t.ex. Nicholas Malebranche beskrev: Gud är så allverkande i skapelsen att skapelsens egna orsakförhållanden är fullständigt orsakade av Gud och så blir händelser utan inbördes orsakssammanhang. Denna typ av teism som kallas för ”occasionalism” (från latinets *occasione*, händelser) är inte vad som står på spel i Stumps diskussion och faller därför utanför denna artikel.
9. Aquinas lecture 44 (Milwaukee: Marquette University Press, 1982).
10. En introduktion till det viktigaste av den moderna litteraturen finns på <http://plato.stanford.edu/entries/divine-simplicity/>.
11. Craig har precis kommit ut med en bok i ämnet som i sak är en refusering av ”platonismen” som Plantinga och andra har anammat. Har ännu inte bekantat mig med den: *God Over All: Divine Aseity and the Challenge of Platonism* (Oxford: Oxford University Press, 2016).
12. ’tillfällig’ eftersom Gud varken måste eller alltid talar till Mose.
13. För en god diskussion om detta se t.ex. kap. 4 i Thomas Weinandy, *Does God Change? The Words’ Becoming in the Incarnation. Studies in Historical Theology*, 4 (Still Water, MA: St. Bede’s Publication, 1984).
14. Detta är en teknisk fråga som jag inte kan göra rättvisa här eftersom medeltidens filosofiska diskussion om relationer var rik och skiljer sig från vår. Det skulle för enkelhetens skull vara lättare att säga att med vår standard är Gud inte utan relation till världen vilket Thomas skulle kunna gå med på men tillägga att en sådan relation är blott rationell, d.v.s. en som inte orsakar Gud att vara på ett eller annat sätt. En reell relation (!) är nämligen för Thomas en orsakande relation. Se mer på <http://plato.stanford.edu/entries/relations-medieval/>.
15. En annan skillnad som kanske mindre viktig för vårt resonemang här, är att egenskaper (vare sig tillfälliga eller nödvändiga) är inte abstrakta i meningen 5. ovan utan abstraheras från de individuella objekten. De är reella och universaliserbara över alla skapade ting och de existerar inte oberoende av det subjekt som de existerar i. En del thomister har tagit intryck av trop-teorier om egenskaper när de skall utlägga den klassiska aristotelisk-thomistiska teorin.
16. Ett intressant försök att mäkla fred är Mikael Stenmarks, ”Competing Concepts of God: the Personal versus the God Beyond Being” *Religious Studies*, vol. 51, nr. 2, juni (2015), 205-20. Jag planerar att skriva ett svar på eller vidareutveckling av Stenmarks argument.
17. Det hävdas ibland av klassiska teister som David Bentley Hart att Craig i sitt svar till nyateisterna försvarar ett gudsbegrepp som är oförsvärbart och inte historiskt förankrat i den större traditionen
18. Ett uppenbart, om än ytligt, problem här är givetvis att det till synes obskyra språket inte inbjuder till öm-sidig förståelse mellan moderna analytisk-filosofiskt sinnade teologer (som kommit ur Plantingas kapp) och thomisterna. Trots att det kan verka som thomisten argumenterar för en obskyr position från en ännu mer obskyr grund så lutar jag själv starkt åt att hålla med dem. Av flera skäl. Ett är att flera av de stora tänkarna före modernismen har varit thomister eller aristoteliker i en generell mening. Ett annat är att jag tror att den moderna analytiska filosofin skulle vara hjälpt av den djupare analysen som jag anser finns inom en bred thomistisk position.
19. Hon utvecklar denna idé i ”Athens and Jerusalem: The Relationship of Philosophy and Theology,” *Journal of Analytic Theology* 1.1 (2013) och ”Simplicity and Aquinas’s Quantum Metaphysics,” Gerhard Krieger (ed.), *Die ”Metaphysik” des Aristoteles Im Mittelalter: Rezeption Und Transformation* (De Gruyter, 2016), 191-210.